REDAKTÖRERNAS REFLEKTIONER:

Wind Speed 75 knots / Å se Weimarrepublikken gjennom Ryfylke

av Halvor Stormoen Raddum og Helene Wolf

Helene: Återigen får vi börja med att å redaktionens vägnar tacka Silje Klippen för en rörande och levande konstanmälan.

Halvor: Ja, og også takke for invitasjonen til å skrive noen ord om den.

Helene: I artikeln beskriver Silje Klippen den amerikanska konstnären Linda Simmels konstnärsvärv genom utställningen Wind Speed 75 knots, som visades på kulturhuset Spinneriet i Hjelmeland fram till maj 2025. Tematiken för oss till dåtiden, likväl som den placerar oss med en hjärtskärande aktualitet i vår samtid.

Fotot Wind Speed 75 knots med havstematik, framkommer det, hängde på utställningslokalens yttervägg och kunde ses från den intilliggande landsvägen. Bilden är ett utdrag ur konstnärens fotoserie Scene/Unseen, en titel som intuitivt för tankarna till scenen bortom scenen, Linda Simmels far och släkt som åren innan andra världskriget tvingades fly över Atlanten. Tankarna går till de skiftande perspektivens spegelsalar och mångtydigheter, det synligas och osynligas scenografi.

Halvor: Ja, utstillingen og artikkelen vekket noe i meg som leser. Jeg merket at jeg måtte lese den igjen og igjen. Hver gang jeg vendte tilbake, dukket det samme spørsmålet opp: «Hva skal jeg begynne å skrive om?»

Kunstanmeldelsen berører jo så mange temaer. Blant annet tap, migrasjon, utenforskap, generasjonelle spor, fars fravær og en slags søken etter å forstå farens historie. Samtidig åpner den opp for noen større spørsmål: Hva skjer med

menneskers indre liv når historiske hendelser bryter inn i livsfortellingene deres? Og hvordan kan erfaringer av tap, migrasjon og brudd fortsette å sette spor i generasjonene som kommer etter?

Helene: Mm, vi får som läsare av Silje Klippens berättelse om utställningen och konstnärssamtalet, som hon medverkat i, veta att konstnären Linda Simmel i sina arbeten återkommer till letandet efter sin förlorade far och därigenom kanske också till ett levandegörande av de förlorade eller ännu inte funna, okända delarna av sig själv. Konstnärsmaterialet och konstnärssamtalet som beskrivs reflekterar främlingskapets och det främmandes fenomenologi. Vad betyder det att lämna sitt sammanhang och vara en främling? Och hur visar sig detta främlingskap i nästa generation? Hur fyller vi ut, eller misslyckas att fylla, ut de tomma ytorna? Vi får veta att en del av konstnärens släkt kände sig mer hemma i det nya, medan fadern John aldrig hittade ett hem igen. Silje Klippen beskriver hur Linda Simmels i sitt konstnärskap genomgripande följer spåren efter en far som känslomässigt slukades av oceanens vattenmassor på färden över haven.

Halvor: Mm...Med et psykoanalytisk blikk var det særlig noen refleksjoner som festet seg i meg. Jeg ble opptatt av havmotivet som går igjen i flere av verkene. Fotografiet Wind Speed 75 knots viser mektige krefter i bevegelse. Blikket kretser videre til verkene Book of Seas. Her er det materialet og de ulike lagene som fanger oppmerksomheten. Det første bildet vekker assosiasjoner til antikkens pergamentruller, noe skjørt og samtidig verdifullt, som om historien er skrevet ned på et materiale som både bærer og beskytter den. Det andre bildet minner om havet selv: En dyp åpning i midten som både forbinder og skiller sidene fra hverandre, både som et bindeledd og som en avstand mellom liv og historier. Slik kan havet også forstås som et bilde på hvordan erfaringer, minner og tap beveger seg mellom mennesker og generasjoner. Psykoanalytisk gikk tankene til Sigmund Freud og hans artikkel Sorg og melankoli (1917), hvor han beskriver hvordan erfaringer av tap ikke nødvendigvis forsvinner, men kan fortsette å etterlate spor i psyken over tid.

Helene: Mm…

Halvor: Jeg ble også særlig berørt av maleriet John as a Boy. I maleriet er det som om kunstnerens far trer frem igjen som barn. Bildet gir assosiasjoner til en fortid som fortsatt er nærværende i nåtiden, som om kunstneren forsøker å nærme seg og

forstå noe av historien som preget faren. I Sorg og melankoli (1917) beskriver Freud hvordan relasjonen til en tapt eller utilgjengelig person noen ganger kan leve videre i psyken gjennom identifikasjon. På den måten kan spor etter relasjonen bli en del av ens egen indre verden. I dette perspektivet kan bildet John as a Boy også forstås som et forsøk på å nærme seg farens historie gjennom et bilde av ham før alt det som senere skulle prege livet hans.

Helene: Ja, verkligen, utställningen och samtalet visar fint på hur konsten kan sätta i rörelse och levandegöra det traumatiskt fastfrusna, eller med andra ord presentera sig som en nollpunkt som den sökande återkommer till i försök att bearbeta och skapa en historia på ställen där intet ännu finns. Tankarna går till upprepningstvångets fort da lek (Freud, 1920), ett konstnärligt arbete med återkomster och omtagningar som samlar in skärvorna från förr. Den svenska poetartisten Eva Dahlgren sjunger i *En liten sång om flykt* om ”allt som inte blev, vilda stora drömmar, skall aldrig glömma” en sång till ”allt som ville mer, men som aldrig blev”, ett vemodigt försoningsarbete. Förlusten levs inte bara en gång, utan i omgångar genom livet och får nachträglich nya betydelser, vilket Linda Simmels konstnärsarbete och återkomster till havet gestaltar. Den själsligen döda fadern behöver om och om igen hittas, skapas och levandegöras i ett ständigt pågående utforskande inre och yttre arbete. Havet är aldrig stilla.

Halvor: Ja… Kanskje er det derfor havmotivet vender tilbake igjen og igjen i utstillingen, som et bilde på noe som aldri faller helt til ro.

Å Matrix redaktionens vägnar,
Halvor Stormoen Raddum och Helene Wolf

Litteratur:

Freud, S. (1920). Bortom lustprincipen i Metapsykologi, Samlade skrifter av Sigmund Freud, band 9, s. 253-306. Natur och kultur, 2003.

Freud, S. (1917). Mourning and melancholia. Standard edition, volume XIV.